

La Setmana Tràgica al Bages i Berguedà

La Setmana Tràgica cal situar-la com un dels problemes del repartiment colonial que es van donar a finals del segle XIX i primers del XX. Espanya, que des del segle XV tenia la sobirania sobre Ceuta i Melilla, va aconseguir de les potències europees que reconeguessin, en el repartiment colonial que es va fer a la conferència internacional d'Algesires (1906), la seva influència al nord del Marroc, la zona muntanyosa del Rif.

Això volia dir que les companyies privades espanyoles propietat del comte de Romanones, Comillas i altres podien explotar tranquil·lament els recursos minerals de plom i ferro de la zona.

Com que algunes cabiles rifenyes no acceptaren aquesta intromissió s'aixecaren en armes contra els interessos espanyols i agrediren els treballadors de les mines. El govern va ordenar la mobilització i va triar la ciutat de Barcelona per embarcar l'exèrcit de quintos i de reservistes de les lles del 1903 i 1904 per esclafar la revolta. Els primers eren els cinquens de la llista de mobilització mentre que els reservistes eren soldats que ja feien anys que havien acabat el servei militar i la majoria estaven casats i amb fills.

A tot el país l'oposició a l'ordre de Maura de mobilitzar els reservistes i enviar-los a lluitar a la regió del Rif va créixer de forma exponencial, però ningú podia pensar que s'arribaria a la situació en què es va arribar. La nova guerra colonial i la mobilització va provocar a la població que encara recordava les tràgiques conseqüències de la guerra de

Cuba i Filipines (1898) en la qual més de la meitat de soldats que hi van anar no van tornar mai més a casa.

Per això, tan aviat com es van fer els primers embarcaments de tropes, l'11 de juliol de 1909 es van fer manifestacions i mítings de protesta a Bilbao, Madrid i Barcelona.

Per aquestes dates van començar a embarcar els batallons de Caçadors de Barcelona, i després els de Mèrida, de Alba de Tormes, de Alfons XII i de Estella.

Quan una setmana més tard va arribar la notícia dels nombrosos soldats morts en els primers combats amb els rifenys, la protesta contra la guerra es va fer més general i es va començar a parlar de vaga general.

El 18 de juliol es va embarcar el darrer destacament el Batalló de Caçadors de Reus que estava format íntegrament per soldats catalans de la Caserna de Manresa. Aquest batalló havia rebut el juny ordres secretes perquè estigués a punt per marxar a qualsevol hora a l'Àfrica i quedar-se allà mentre durés la situació conflictiva d'aquell país. Un total de 733 soldats, 22 oficials i dos caps s'enrolaren al vapor Catalunya, propietat dels marquesos de Comillas.

"El día 17 partió de esta ciudad, destinado a Melilla, el Batallón de Cazadores de Reus, que produjo consternación en el vecindario por las simpatías que había adquirido, exteriorizándose la protesta de que por el Ayuntamiento no se hubiese hecho algún obsequio a los expedicionarios y principalmente por el comportamiento observado por el Batallón en todas las adversidades de Manresa, y

especialmente cuando la imponente y destructora avenida del Cardener"

(Diari La Montaña Republicana, 13 de novembre de 1909).

Els soldats des dels vaixells cridaven contra la policia, contra Maura, contra Romanones i la guerra. Els obrers, des dels molls, els hi deien:

- *Tireu els fusells!*

- *Que hi vagin els de la quota!*

- *Que hi vagin els fills del Comillas i el Güell!*

El govern davant de la mostra de descontentament general que s'anava covant va aprovar el 22 de juliol un Reial Decret sobre ajuda als familiars dels reservistes de cinquanta cèntims diaris per a la família.

Malgrat aquesta "ajuda" l'aturada es va decidir fer-la el dilluns dia 26 de juliol, tot i que el PSOE havia decidit iniciar-ne una en tot l'àmbit espanyol una setmana més tard.

La vaga va ser un èxit total a Barcelona i altres localitats de Catalunya com Sabadell (amb greus aldarulls), Terrassa, Badalona, Mataró, Manresa, Sant Feliu de Llobregat, Granollers, Sitges. El dimarts dia 27 la violència va esclatar a Barcelona amb barricades, crema de convents i esglésies i nombrosos morts i ferits i que han estat extensament estudiats en la nombrosa bibliografia que hi ha sobre el tema.

Menys coneguts són els fets de la Setmana Tràgica a la resta de Catalunya. El descontentament es va estendre de Barcelona cap a altres zones en forma de rebel·lió antimilitarista, descontentament social, anticlericalisme i vaga revolucionària.

I és que el que va començar com un moviment antibel·licista es va

transformar en una revolta anticlerical—per la creixent importància dels ordes religiosos— en un moment amb molta conflictivitat social que va acabar esclatant.

Manresa

A Manresa, els fets es remunten al 17 de juliol quan van marxar cap a Àfrica els soldats del batalló de Reus que era la guarnició de Manresa, entre plors i lamentacions.

Dies després van arribar a la ciutat rumors de manresans ferits i repatriats a Màlaga i morts en combat que van acabar d'escalfar els ànims.

A la ciutat, les diferències entre els obrers i els republicans van fer que la vaga no esclatés el mateix dilluns. Els republicans encapçalats per Maurici Fius i Palà no van secundar la vaga mentre que els obrers del tèxtil estaven poc organitzats.

El dilluns dia 26 ja es va començar a parlar de revolta a la ciutat. Al capvespre, dos forasters van encendre els ànims a la Plana de l'Om proposant anar a l'estació i fer descarrilar un comboi militar que havia de passar per l'estació. No ho van fer gràcies a la intervenció del polític Maurici Fius i Palà que va calmar els ànims mentre arribaven notícies que a Barcelona i Sabadell s'havien cremat convents i esglésies i s'havia convocat vaga general.

El tren que venia de Barcelona i havia d'arribar a Manresa a dos quarts de deu del matí va arribar a les dues toques. Els passatgers van explicar que a Sabadell l'estació estava plena d'obriers en vaga—uns vuit-cents— i que havien posat grans pedres a sota de les

rodes del tren i havien aixecat les vies del darrera.

Aquell dia la premsa no va arribar a la ciutat i també va quedar incomunicada per via telefònica amb Barcelona si bé va quedar connectada amb la resta de l'estat a través de la línia telefònica amb Saragossa.

El dimarts dia 27 l'alcalde accidental, ja que l'alcalde Joaquim Gomis no era a la ciutat, va publicar un bàndol sobre els fets de Barcelona.

El Comandant Militar de Manresa va reunir els directors dels diaris locals i els va dir que no donessin notícies de la guerra del RIF que no tinguessin caràcter oficial i tampoc d'altre tipus que no fos comprovada.

A la una de la nit va passar un tren militar que des de Navarra anava a Barcelona a reprimir la revolta.

A Manresa la vaga va tenir lloc el dimecres dia 28, les fàbriques i els tallers van parar i les botigues van tancar per la pressió de grups d'obriers que van recórrer la ciutat obligant a tancar. Al passeig de Pere III es va viure una manifestació pacífica en protesta per la guerra del Marroc amb consignes com "Visca la república", "Visca l'anarquia", "Abaix la guerra" i "Visca l'exèrcit". L'endemà, dijous 29, els vaguistes van tallar les comunicacions. Un grup d'unes dues-centes persones es va dirigir a les estacions del Nord i del tren de Berga on van sabotejar les vies del tren per impedir el pas de combois militars a la vegada que tallaven les comunicacions telegràfiques. La ciutat va quedar incomunicada durant unes hores.

Al migdia van ser intimidats i obligats a tancar tots els cafès i casinos mentre els piquets de vaguistes aconseguien controlar els carrers. A les quatre de la tarda hi va haver una reunió entre les autoritats polítiques i obrers per reconduir la situació, però va acabar en fracàs i els fets es van agreujar.

A primera hora de la tarda grups d'incontrolats van cremar les casetes dels burots que hi havia a diferents punts d'entrada de la ciutat i que eren tan odiades pels sectors populars ja que aquest impost de consum encarien els productes bàsics com la sal i la fa-

rina que arribaven a ciutat. Es van cremar les casetes dels burots de la carretera de Vic, Pont Nou, Pont Vell, Quatre Camins, palanca de l'estació i pont de Sant Francesc. Els únics que es van salvar van ser els del Poble Nou i Santa Clara.

La bàscula de la caseta de consums del pont Vell la van tirar al riu d'on va ser tret a meitat d'agost.

També es van trencar cables d'electricitat, nou bombetes d'arc voltaic del Passeig i 300 bombetes incandescent de les 616 que hi

ça, el convent de les Caputxines i el de Nostra Senyora de Montserrat regentat per les serventes del Sagrat Cor de Maria. Tots tres, i les seves respectives esglésies, van ser saquejats, cremats i profanats.

Sembla ser que la majoria d'assaltants eren noies d'edats entre 14 i 18 anys, algunes dones i alguns forasters.

L'assalt al convent de les Caputxines es descriu a la premsa de l'època amb aquestes paraules "Por la tarde y en el momento en que la Comunidad se sienta a la mesa

L'església del convent de Sant Francesc va quedar completament saquejada i cremada la sagristia i l'infermeria. També es van cremar els locals de les escoles gratuïtes que hi anaven 800 nens i 200 joves.

La casa del costat del temple de Nostra Senyora de Montserrat també va quedar en runes.

"Las pobres Siervas del Sagrado Corazón con caridad ejemplar, cuidaban desde la madrugada hasta la noche á los tiernos hijos de las jornaleras de las fábricas, tienen también

Tramvia en un carrer de la ciutat de Barcelona. Fotografia publicada en el llibre Història Gràfica de la Catalunya Contemporània 1888-1839, d'Edmon Vallès.

havia en tot el terme de manera i la ciutat va quedar quasi a les fosques.

També es va saquejar la caixa central de l'administració de consums que hi havia Sant Domènec.

"En los choques entre amotinados y fuerzas públicas resultaron cuatro muertos y algunos heridos" (La Publicidad)

Altres exaltats van encendre els convents de Sant Francesc on hi havia les monges de l'Ensenyan-

para cenar, se oyen recios golpes acompañados de alarmante gritería en la entrada lateral de la iglesia, y las turbas revolucionarias penetran inmediatamente a la misma. Amon-tonados los bancos y confesionarios, dichas turbas, valiéndose de líquidos inflamables, pegan fuego a los mismos, el cual en un instante llega a las rejas del coro, las cuales por ser de madera son devoradas por el incendio, al igual que todo lo demás de la iglesia. Las mismas turbas sin detenerse, intentan penetrar igualmente en el Convento y pegan fuego a la portería".

Les vint-i-nou religioses van ser tretes per la part de darrera i instal·lades primer en una casa del carrer Sant Francesc i després a diferents convents de la ciutat.

a su cargo la cocina del Patronato Obrero, y por un módico estipendio albergaban y mantenían en su casa a varias obreras y otras mujeres, que la habían tomado como asilo" Revista Jorba agost 1909)

Hi va haver intents d'atacar la Seu, la Cova i el convent dels Caputxins, però no van reeixir, ja que van ser rebutjats per membres del Sometent.

Aquell dia no van arribar trens, no va arribar la premsa de Barcelona ni tampoc van sortir els diferents diaris de la ciutat.

L'alcalde Joaquim Gomis va reconèixer que havia perdut el control del carrer i el comandament militar de Manresa va fer sortir la tropa. Cap a les nou de la nit centenars de manifestant van

anar cap a l'Ajuntament pel carrer de Sant Miquel. Els militars els van barrar el pas i com que la gent empenyia aquells van començar a disparar. L'enfrontament entre els vaguistes i l'exèrcit va comportar la mort d'una persona, mitja dotzena de ferits i una quarantena de detinguts. Altres documents parlen de tres morts. El gruix de l'exèrcit de la Caserna del Carme –el batalló de Reus amb més de 750 homes– havia marxat al Marroc feia pocs dies i havia deixat la ciutat mancada de suficients efectius d'ordre públic. L'ajuntament estava defensat per uns quants soldats, tretze guàrdies civils i una desena de membres del sometent.

El matí del divendres en un aldarull es va produir la mort d'un sometent que era alcalde de barri al davant del teatre Conservatori. També va haver-hi uns quants ferits i sembla ser un altre mort.

La revolta fou finalment dominada el vespre del divendres dia 30. Durant els dies de revolta i els posteriors la premsa va ser censurada i moltes publicacions no van sortir durant uns quants dies.

Els tres temples incendiats van ser reconstruïts entre 1910 i 1914.

El dia 2 d'agost les fàbriques i botigues obriren de nou, es va restablir el servei de trens fins a Olesa i al vespre es va restablir el servei de comunicacions directa telefònica entre Manresa i Barcelona. L'endemà, 3 d'agost, es va restablir el servei de tren i va tornar a arribar la premsa de Barcelona.

Aquest ambient anticlerical va quedar latent a la ciutat. En l'acta de la sessió del Patronat de Casa Caritat del 20 d'octubre del mateix any es pot llegir *"en previsió de que poguessin repetir-se els vandàlics successos de Juliols s'acordà la compra d'alguns fusells, sistema Remington, ab les corresponents municions per a la defensa de la casa"*.

Després d'aquests fets va començar una repressió molt forta contra la classe obrera i els republicans. Les detencions que van ser instruïdes pel Jutjat Militar ja van començar el dijous i el divendres de la mateixa setmana. A primers d'agost es parlava ja d'una trentena de detinguts que van arribar a cinquanta a finals

de mes i a seixanta-quatre el 27 de setembre. Quaranta-vuit van ser processats.

El 8 de juliol de 1910 es va fer un consell de guerra a 20 detinguts de la ciutat pels fets de la Setmana Tràgica. Nou van ser absolts i quatre condemnats a penes entre 2 i 1 mes i que ja havien complert amb escreix. Dels set condemnats restants, dos ho foren a penes inferiors als dos anys, un altra fou condemnat a 10 anys, tres a penes entre 20 i 21 anys –entre ells el que havia mort el sometent Joaquim Cardona– i un a cadena perpètua.

A finals d'agost el governador civil va fer tancar l'Ateneu Obrer Manresà del Passeig Pere III si bé va tornar a obrir al cap de pocs dies.

Com a conseqüència d'aquesta situació, va produir-se una radicalització política d'empresaris i obrers. Molts treballadors van afiliar-se a la Confederació Nacional del Treball (CNT), d'ideologia anarquista, creada el 1911 mentre els empresaris acomiadaven molts treballadors.

L'esclat violent i anticlerical de la Setmana Tràgica marca una situació de tensió i enfrontament que esclatarà de forma encara més virulenta als anys trenta.

El Bages

Alguns pobles del Bages i del Berguedà no van quedar al marge d'aquest moviment revolucionari que es va produir entre el 26 i 31 de juliol de 1909.

A Monistrol de Montserrat un nombrós grup de persones, al voltant de seixanta-cinc, es va dirigir la tarda del dijous cap a Sant Vicenç per fer parar les fàbri-

Imatge del convent de Sant Francesc de Manresa. Revista Il·lustrada Jorba, publicada a Manresa, de l'agost de 1909 (número 2). FOTO: J. GUIXÀ/ARXIU COMARCAL DEL BAGES

ques. Al vespre un grup va anar cap a l'estació del tren del nord de Sant Vicenç de Castellet. Allà van cremar vint-i-nou vagons, vint-i-vuit carregats de queviures i un de passatgers; també van fer desperfectes a la via mentre trencaven aparells telegràfics i pals del telèfon. Com a conseqüència dels fets es van detenir un total de tretze persones que van ser jutjats en Consell de Guerra ordinari per un tribunal militar el dia 10 d'agost i condemnats tots a cadena perpètua excepte un menor que se li va aplicar una pena de 17 anys i 6 mesos. El març de 1910 als dotze condemnats se'ls va commutar la cadena perpètua per la d'estranyament.

El judici es va fer a Barcelona i va començar el dia 9 d'agost les 10 de la nit i va acabar a dos quarts de set del matí del dia 10. Cal dir que en aquells dies són nombrosos els consells de guerra que es fan pel fets de la Setmana Tràgica.

Però a l'agost encara es detenen sis monistrolencs més que són portats a Barcelona i el setembre encara s'acusa nou persones més dels fets de Sant Vicenç.

A Artés un grup de trenta a quaranta persones de Sallent van anar a la casa de la vila però varen ser aturats pel sometent del poble. El mateix va passar a Santpedor.

A Moià i Castellarçol també es va detenir gent ja que la nit del dijous hi va haver desordres i es van fer rases a la carretera de

Manresa a Vic. Els escolapis van abandonar el convent perquè tenien por de ser assaltats *"per la xusma dirigida per l'infern"* (Pla de Bages) i es van amagar a diferents cases del poble.

El diari *"La Montaña Republicana"* de mitjan 1910 recollia que *"ha sido sobresaida la causa instruida contra 27 vecinos de Moià acusados de haber tomado parte en los sucesos de Julio"*

La majoria dels condemnats pels fets de juliol de 1909 van ser indultats l'any 1910 si bé cal dir que alguns dels que tenien penes majors van rebre la condemna d'un *"extrañamiento perpetuo"* en forma de desterrament.

La conca del Llobregat

A la conca del Llobregat moltes fàbriques i indústries van parar durant tres dies i un dels primers punts on va començar la vaga va ser a les mines de Fígols.

Segons l'acte del consell de guerra posterior un conjunt de vuitanta homes van provocar greus desperfectes a la companyia del tren de Berga tirant a terra pals de la xarxa telefònica valorats en més de 2.000 pessetes.

La línia telefònica entre Manresa i Berga també va ser tallada durant els dies de la revolta en diferents punts com recollia la premsa. El dijous, un grup de nois van anar a l'estació del tramvia de Manresa a Berga i van tallar els fils telefònics i telegràfics *"paralizandose con tal motivo el movimiento y siendo cortada la comunicación telegráfica con Berga"*. (La Montaña republicana, núm. 439).

Això va obligar a que: *"Una numerosa brigada procede a la recomposición de los desperfectos que las turbas ocasionaron a la línea telefónica que unen Manresa y Berga con las poblaciones y fabricas del alto Llobregat."*

Pero son tanto los desperfectos que se tardaran unos quince días en dejar expedita la línea, pues fueron derribados los postes y mutilados por completo los alambres y aisladores". (Manresa, Diario de Avisos, 3 d'agost 1909).

Per aquest fet es va detenir gent de Balsareny i de Manresa. La línia que unia Manresa amb les poblacions de l'Alt Llobregat, Berga i mines de Fígols va quedar

restablerta al cap d'un mes, el 27 d'agost.

El dia 28 de juliol es va generalitzar a tota Espanya la suspensió temporal de les garanties constitucionals que ja s'havia decretat el dia 26 a tota la província de Barcelona.

També hi va haver problemes amb el transport de viatgers com podem llegir a la premsa d'aquell temps.

El Diario de Avisos del dijous 29 de juliol recull alguns dels problemes de la zona del Llobregat amb aquestes paraules:

"Personas llegadas de Berga nos dicen que estos días al tomar el coche diligencia algunos personas, un grupo impidió que saliese intentando hacer una manifestación pero al tratar de repeler a dicho grupo el inspector de policía que presta allí servicio fue atropellado, dirigiéndose entonces la manifestación al local donde esta instalada la delegación, la que asaltaron, arrancando el escudo y la bandera de la misma"

(Manresa, Diario de Avisos, 29 de juliol 1909)

A Sallent el dia 29 la patronal va tancar portes al migdia mentre un grup d'obrers paralitzaven el pas del ferrocarril, tallaven la carretera i la línia telefònica. El dia 30 i 31 van aconseguir aturar la marxa dels reservistes cap a Àfrica.

A Balsareny es van paralitzar durant tres dies els treballs de les fàbriques i altres indústries. Aquestes van obrir de nou el dilluns dia 2 d'agost.

Es van viure accions de protesta a les estacions d'Olvan, Gironella i Puig-reig. A Gironella el dia 28 l'ajuntament va ordenar a tots els mestres que tanquessin les escoles mentre duressin les "actuals circumstàncies". També va ordenar al sometent i a la guàrdia civil que es preparessin per evitar que s'alterés l'ordre públic.

En aquesta població el dia 30 van arribar una seixantena d'homes forasters que van exigir aturar tots els treballs com a protesta per la guerra i per evitar la sortida dels reservistes. Durant tres o quatre dies no va funcionar res i el poble va quedar incomunicat ja que no funcionaven tampoc els trens.

Després dels fets es van demanar responsabilitats als botiguers que havien donat menjar als

Portada de la Revista Jorba, editada a Manresa per la família propietària de la colònia Jorba i dels grans magatzems de Manresa i Barcelona (ARXIU R.SERRA)

manifestant i es controlaren a totes les associacions de la vila per si alguna havia cooperat amb els aldarulls. L'entitat lerrouxista, *La Fraternidad Republicana*, (que tenia el seu local social en l'anomenada Casa del Pueblo a carretera 17, baixos), impulsada pel mestre Jaume Durany, va ser considerada responsable principal i, per això, se li va tancar la seu social. La nit del dia 28 també hi van haver desordres al poble de Puig-reig.

A primers d'agost la premsa del Berguedà es va fer ressò de la necessitat de trobar testimonis que poguessin acreditar els fets ocorreguts els dies 29 i 30

de juliol, referents a "*alborots, coaccions, amenaces, i ultratge a la bandera nacional*" (Cim d'Estela, 8-X-1909)

Malgrat que els fets de la Setmana Tràgica a les colònies tèxtils del Llobregat, Cardener i Ter van tenir poques conseqüències en comparació als nuclis urbans la majoria dels empresaris van viure amb preocupació aquesta acció revolucionària.

Això va fer que decidissin emprendre diferents accions com mantenir intercanvi d'informació sobre els elements més radicals i adreçar escrits a les forces del govern.

A primers del mes d'agost del mateix any la Mútua de Fabricants de Teixits, amb una nodrida representació d'empresaris de les colònies tèxtils de la conca del Llobregat, van enviar al President del Consell de Ministres aquest escrit.

"La Mutua eleva a Vuesa Excelencia la más a protesta por los vandálicos hechos de triste recordación, llevados a cabo en Barcelona y otras poblaci-

ones por turbas distanciadas de toda compenetración con los sentimientos de Cataluña, más abominables que nunca, cuando nuestro ejército lucha con noble empeño por el honor nacional ofreciendo a VE el más decidido concursos para la obra de pacificación moral y material"

El presidente del Consejo, José Monegal.

Consejeros y directivos: Manuel Marques; Luís Pons y Sobrino; Ignacio Vidal y Hermanos; La España Industrial; Antoni Pons i Enrich; Balet, Vendrell i Cia; Coma Clivilles i Clavell; José y Jacinto Viladomiu; Serra y Serra; Soler y Biosca; Riva y Garcia; Sobrinos de Juan Batlló; Mata y Pons; Lluís A. Sedó; M. Bertrand e Hijos; José Portabella; Isidro Puig i La Industria Malagueña.

Com es pot veure la major part dels que signen aquesta carta adreçada al president del govern eren industrials de la conca del Llobregat. Així del Berguedà trobem els Monegal; Rosal; Pons Enrich; Mata i Pons; Viladomiu i els Serra de l'Ametlla de Merola. De la comarca del Bages els Vidal; els Bertrand i els Portabella de Manresa, la raó social Balet, Vendrell i companyia i del Baix Llobregat els Puig i els Sedó

Altres tenien el seu centre de producció a la conca del Ter com la raó social Coma, Clivilles i Clavell de Salt. I alguns eren cotoners de la zona litoral com Manuel Marques de Vilanova, i Macià Muntadas de l'Espanya Industrial i els Batlló de Barcelona.

El 14 d'agost del mateix any 1909, i en el Diario de Avisos publicat a Manresa, en una breu nota informativa ens parla de la detenció de quatre persones a Berga en relació als fets del juliol i considerats sospitosos d'haver atemptat contra les línies telegràfiques i telefòniques de la ciutat amb la destrucció de pals, filferro i aïlladors. Un d'ells va ser portat a la presó de Manresa.

El diari Pla de Bages informava el mateix dia que el dia abans la Guardia Civil de Balsareny va conduir a la presó de Manresa un subjecte acusat d'haver trencat els pals telegràfics i telefònics de la línia de Manresa a Berga durant les revoltes de la Setmana Tràgica.

La situació inestable del moment va fer que a més de la decla-

ració de l'estat de guerra el govern enviés diferents companyies volants que circulaven per tot el territori. Pel Bages, Berguedà i Solsonès van patrullar durant un temps el Regiment d'Infanteria de Navarra; la Companyia d'Aragó i la de Granada i els esquadrons de Numància, Santiago i Castillejos.

El 17 d'agost es va aixecar l'estat de guerra a tot el territori que s'havia declarat el 26 de juliol a l'inici dels fets coneguts amb el nom de la Setmana Tràgica. Al cap de deu dies va quedar repa-

rada la línia telefònica que unia Manresa amb les poblacions de l'Alt Llobregat, Berga i mines carboníferes de Figols.

A finals d'agost, i segons el diari manresà *Diario de Avisos* (31-08-09), va ser detingut a Gironella i per ordre del Jutjat de Berga Isidre Vila Codina, conegut amb el malnom de *Guerris* com a responsable dels aldarulls que van passar en aquest poble.

L'11 de setembre la publicació berguedana *Cim d'Estela* informava de la detenció a Barcelona de Vicenç Casanova, treballador

de la carretera de l'Espunyola, perquè tenia emmagatzemats dinou cartutxos de dinamita que havia robat de les esmentades obres.

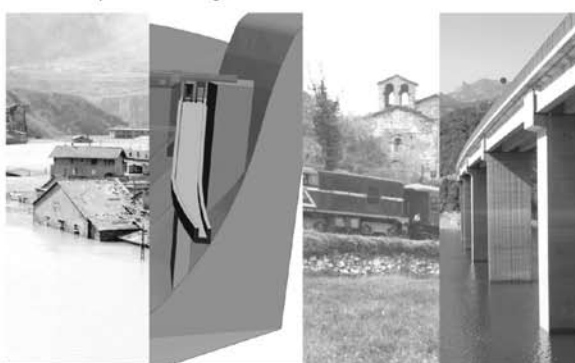
A primers de febrer de 1919 es va fer un Consell de Guerra a la caserna del Carme de Manresa contra Antoni Graell de 18 anys, Llàtzer Rafart i Domicià Villoro els dos de 22 anys i Agustí Izquierdo de 28 anys, els quatre de Figols i acusats dels desperfectes a la xarxa telefònica. El fiscal va demanar la cadena perpètua absoluta si bé el procés es va allargar i va anar

al Suprem. Posteriors indults generals pels successos de juliol decretats pel govern de Canalejas van rebaixar la pena als quatre condemnats.

La Setmana Tràgica va tenir, a més, altres conseqüències polítiques i socials a nivell de tot l'estat que van ajudar a caure el model polític de la Restauració.

FRANCESC COMAS CLOSAS
Geògraf-historiador

De venda a les millors
llibries i quioscs de Berga i comarca

L'embassament de la Baells (Cercs)

El volum 7è de la col·lecció
que té per objectiu conèixer
més bé el nostre patrimoni!

NOVETAT

zenobita
edicions

www.zenobitaedicions.com
Tel. 93 875 7363
c/e: zb@zenobitaedicions.com

zenobita
edicions

Col·lecció patrimoni industrial i històric

Amb el suport de RUTA MINERA

DERMATOLOGIA

DR. JORDI GIL

Passeig de la Rasa dels Molins, 22, 4art 2a · 08600 Berga

Tel. 93 821 39 51 · Mòbil 619 54 61 54

Fes-te soci de l'Àmbit
Fes-te soci de l'Àmbit
Fes-te soci de l'Àmbit
Fes-te soci de l'Àmbit
Fes-te soci de l'Àmbit
Fes-te soci de l'Àmbit
Fes-te soci de l'Àmbit
Fes-te soci de l'Àmbit